

den 29 september 2023

Konferensen "Vår Östersjö" 2023

den 29 september 2023

Palanga, Litauen

Östersjömedlemsstaternas åtagande om oexploderad ammunition (UXO),

Den 29 september 2023 samlades EU:s miljöministrar och Östersjömedlemsstaternas företrädare för miljöministerier i Palanga, Litauen, på inbjudan av kommissionsledamoten med ansvar för miljö, hav och fiske, Virginijus Sinkevičius.

Som erinrar om de farhågor och åtaganden som uttrycktes 2020 i deklARATIONEN från konferensen Vår Östersjö "som erkänner behovet av en fullständig miljöriskbedömning och gemensam forskning för att fastställa bästa miljöpraxis för hur man ska ta itu med frågan om farliga nedsänkta föremål i Östersjön och utveckla ekonomiskt stöd i detta avseende med deltagande av Helcom".

Som konstaterar att frågan om nedsänkt krigsmateriel är en prioritering i hela Europa och erinrar om att det har gjorts ett antal politiska insatser för att ta itu med utmaningen med bärgning för att bana väg för samordnade åtgärder, särskilt i Östersjöområdet, uppskattar vi de mest relevanta resultaten: Europaparlamentets resolution av den 27 april 2021 om kemiska rester i Östersjön¹, den uppdaterade Helsingforskommissionens (Helcom) handlingsplan för Östersjön (oktober 2021)²,

den parlamentariska Östersjökonferensens resolution 2022³, deklARATIONEN från Östersjöstaternas råd (CBSS) från juni 2023⁴ samt den reviderade EU-strategin för sjöfartsskydd och dess handlingsplan från 2023.

Som bygger vidare på Helcoms arbete med frågan om oexploderad ammunition i syfte att utveckla ett regionalt strategiskt tillvägagångssätt och en omfattande riskbedömning om farliga nedsänkta föremål och säkerställa en säker hantering av dessa, särskilt genom att utveckla bästa praxis för riskbedömning och underhålla och regelbundet uppdatera data och information om farliga nedsänkta föremål i Östersjön.

¹ Europaparlamentets resolution om kemiska rester, 27 april 2021

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0123_SV.pdf

² Handlingsplan för Östersjön (BSAP), oktober 2021

<https://helcom.fi/baltic-sea-action-plan/>

³ Resolution från den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC), juni 2022

<https://www.bspc.net/conference-resolution-31-bspc/>

⁴ CBSS-deklARATIONEN, CBSS 20:e ministermöte den 2 juni 2023

https://cbss.org/wp-content/uploads/2023/05/cbss-wismar-declaration_2-june-2023.pdf

den 29 september 2023

Som erkänner mervärdet i samarbetet mellan Helcom och CBSS i detta avseende, särskilt rundabordssamtalet vid Östersjöregionens framtidsforum (Baltic Sea Region Future Forum – BSRFF) om dumpad krigsmateriel som avslutades med Kieldeklarationen i augusti 2022 och rundabordssamtalet med experter som anordnades i december 2022 i Kiel under det tyska ordförandeskapet för CBSS.

Som bygger vidare på den beredvillighet som uttryckts av CBSS att fortsätta dialogen mellan olika aktörer, med företräde för gemensamma ad hoc-möten mellan CBSS och Helcom framför ett institutionaliserat format.

Som uttrycker sin vilja att täppa till kunskapsluckorna när det gäller frågan om oexploderad ammunition i Östersjön, i syfte att vidta ytterligare åtgärder när så är lämpligt,

Som konstaterar att de lärdomar och erfarenheter som dragits av allt detta arbete skulle kunna tillämpas på andra havsområden där oexploderad ammunition förekommer, inbegripet i Svarta havet på grund av Rysslands militära aggression mot Ukraina.

De har enats om följande åtgärder/åtaganden:

1. Vi ÅTAR oss att fortsätta samarbetet med befintliga regionala forum, särskilt Helcom och CBSS, för att konkret ta itu med frågan om farlig nedsänkt krigsmateriel i Östersjön.
2. Vi ÅTAR oss att täppa till kunskapsluckorna, inbegripet de rättsliga aspekter som anses nödvändiga och saneringsteknik samt deras tillhörande miljöpåverkan. Dessutom ÅTAR vi oss att dela med oss av teknisk kunskap, erfarenhet och övervakning av framsteg. Vi överväger också att inrätta ett rapporteringssystem för påträffad krigsmateriel, med beaktande av redan befintliga format, särskilt Ospar⁵.
3. Vi ÅTAR oss att arbeta för en omfattande kartläggning av nedsänkt krigsmateriel och lämpliga tillhörande riskbedömningar, i linje med bästa miljöpraxis och principer som ska utvecklas inom ramen för Helcoms handlingsplan för Östersjön. Under 2027 ÅTAR vi oss att utvärdera de framsteg som gjorts fram till dess när det gäller kartläggning och riskbedömningar.
4. På grundval av de framsteg som gjorts med den kartläggning som nämns i punkt 3 ÅTAR vi oss att samarbeta för att fastställa prioriterade områden för ytterligare samordnade åtgärder med anknytning till nedsänkt krigsmateriel i Östersjön, där så är möjligt med hjälp av information från både civila och militära källor. Dessa prioriterade områden bör omfatta marina skyddsområden och områden som utsetts för havsbaserad förnybar verksamhet, med

⁵Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlantén

den 29 september 2023

respekt för försiktighetsprincipen och i linje med befintlig EU-lagstiftning och EU-politik, bland annat EU:s gröna giv, ramdirektivet om en marin strategi⁶ och MKB/SMB⁷.

5. Med beaktande av resultaten av den riskbedömning som nämns i punkt 3 ÅTAR vi oss att vidta lämpliga åtgärder, inbegripet utvinning när så är nödvändigt och lämpligt, i enlighet med de prioriteringar som ska fastställas under punkt 4.
6. Vi ÅTAR oss att undersöka finansieringsalternativ, inbegripet EU:s medel och finansieringsmekanismer, för att utveckla och genomföra bästa tillgängliga teknik för miljövänlig och säker hantering av nedsänkt krigsmateriel. I detta avseende välkomnar vi Europeiska kommissionens ekonomiska stöd i vår strävan att genomföra den omfattande kartläggning och riskbedömning som anges i punkt 3.

⁶ Ramdirektivet om en marin strategi

⁷ Miljökonsekvensbeskrivning/Strategisk miljöbedömning